

[Tesdorpf.]

økonomiske situation ligger ikke så stramt som sidste år, vor valutabalace er forbedret, faren for inflation er ikke så stor som dengang. Trods det har man fra regeringens side tilbudt at opretholde kornordningen; men ingen kan forvente, at man desuden skulle ville pålægge landbruget den byrde, som bindingerne er, når lønmodtagerne nu i foråret stillede og fik opfyldt nye lønkrav. Man har lov at sige, at man fra erhvervenes side sidste år viste en fremstrakt hånd derved, at man gik foran og påtog sig en byrde uden den ydelse fra anden side, som egentlig var forudsætningen. Men jeg synes egentlig ikke, man kan sige, at denne fremstrakte hånd er blevet modtaget; der er sagt nej til den, ved at man yderligere har belastet omkostningskontoen ved forårets overenskomstforlig.

Jeg kan iøvrigt henvise til, at jeg på mit partis vegne ved forhandlingerne om bindingslovene sidste år anbefalede dem, men tilføjede, at man ikke måtte forvente, at det ville være muligt at forlænge denne byrde for landbruget, medmindre man fra den anden side sluttede op og ydede et tilsvarende bidrag til sanering af vor økonomi. Dette er imidlertid ikke sket, man har ikke sluttet op. Lønnen er yderligere sat i vejret, og arbejdstiden i landbruget vil antagelig, hvis det foreliggende mæglingsforslag bliver vedtaget, blive nedsat med 50 timer om året. Man kan derfor sige, at landbrugets omkostninger gennem dette forlig stiger med ca. 7 pct. i lønninger, med 4 pct. i forkortet arbejdstid og med 3 pct. i direkte penge. Derfor er der ingen tvivl om, at disse bindinger ikke kan opretholdes, tværtimod, må man sige. Jeg kan tilføje, at en sammenligning mellem prisen på de elementære fødevarer i Danmark og andre lande viser, hvor billige alle fødevarer er hos os. Smør og flæsk er de grene af vor landbrugsproduktion, som kræver det mest bundne og mest slidssomme arbejde, men disse forædlede produkter er samtidig hovedhjørnen i hele landbrugets produktion og afsætning. Det er ikke for meget sagt, at det danske samfund ville simpelthen ligge på gulvet, hvis produktionen af disse landbrugsprodukter gik i stå eller blot blev forsømt, men denne produktion af smør og flæsk er i dag langt fra nogen forkølet produktion, tværtimod.

Som forholdene er, og med den afvisende holdning: de stigende lønninger, der er blevet indtaget overfor den linie, som bl. a. landbruget har fulgt i det forløbne år, kan jeg på mit partis vegne ikke anbefale det foreliggende lovforslag.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg beklager at jeg til indledning må fremsætte et par kritiske bemærkninger overfor den højtærede landbrugsminister, hvad jeg ellers nødtigt gør; men den fremgangsmåde, ministeren har valgt til at ændre det forslag, han oprindeligt havde fremsat her i tinget, må jeg rette indvendinger imod. Det var jo ikke en ligegyldig ændring, ministeren foretog, det var en principiel ændring, der fandt sted gennem det omtrykte lovforslag, og noget sådant lader sig simpelthen ikke gøre.

Et forslag, der skal behandles her i rigsdagen, skal være forelagt i statsrådet, og det skal være fremsat på behørig vis i et af rigsdagens ting, og det er det ændrede forslag, som man her drøfter, ikke. Jeg forstod ministerens bemærkninger ved indledningen til denne debat sådan, at ministeren selv erkender, der er begået ikke alene en formel, men også en reel fejl, og jeg går ud fra, at noget tilsvarende ikke gentager sig.

Med hensyn til det saglige indhold i lovforslaget om tilskud til forbrugerpriserne på rugbrød og mælk er vi i det radikale venstre af den opfattelse, at beregningsgrundlaget for mælkeprisen, som gælder nu, og som altså gjaldt i ministerens oprindelige forslag, må bibeholdes, så at mælkeprisen ikke stiger.

Såfremt prisbindingerne ophæves — hvad jeg mener de bør —, vil det altså sige, at statens bidrag til at holde mælkeprisen nede må forhøjes med det beløb, som er nødvendigt, formentlig 10 à 12 mill. kr. Statens tilskud har sidste år til dette formål været ca. 24 mill. kr.

Vi mener i mit parti, at vi under de foreliggende omstændigheder også må beholde en ordning, der holder rugbrødsprisen nede. Det kan naturligvis meget vel drøftes, om det nøjagtig skal være de tal, der nu opereres med, som bør bibeholdes, med en så lav brødpris, at den i hvert fald ikke opfordrer befolkningen til at spare på brødet eller være særlig omhyggelig med dets anvendelse. Der foreligger også en ikke ringe fare for misbrug ved opfodring. Det kan ikke undgås, når man, som man gør her, ved statstilskud holder rugbrødsprisen nede på et sådant niveau, at det indebærer en betydelig fortjeneste at anvende det som foder i sammenligning med indkøbt foder og andet foder, som man har til rådighed, at der så foreligger en fare for misbrug. I hvor stor udstrækning misbrug reelt foregår, kan jeg ikke sige noget om, da jeg ikke har noget grundlag for et skøn, men at der er en fare for misbrug, er åbenbart, og det synes jeg vi skal tage med i vore overvejelser i udvalget.